

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

44. Mendar. Christian. ardor sanctus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

viraque tamen fauente aduersaque fortuna, nunquam non Patribus inimicissimus.

Vehementer quidem novos Christianos tempestatis huius atrocitas teruit, damnumque affecit grauissimis, tum proseriptione diuini cultus, & operum religiosorum, quibus fidei sacræ inualecebat auctoritas; tum eliso cursu conuersionis ethnicorum, sed neque suis in posterum vtilitatibus caruit. Scin nefariis euersus conatibus, planèque inglorius sui similes aduertit, in legis diuinæ insectatione, malignè pretium operi respondere. Illi præterea qualicumque nostri exilij Rescripto tantum abest vt fides habita sit, vt aulæ potiùs, totique populo, errorem exemerit pertinacissimum de suspectis consiliis quæ speciosa Christi prædicatione à nobis tegerentur; cum tanta tot locis, & tribunalibus, tam inuidiosa, & subtili tot examinum crebritate & diligentia, nihil esset in nobis sinistri iudicij deprehensum; suoque magno cum pudore denique coactus Scin, quas vomuerat calumnias reorbere, & ad vnã redigere Christianæ legis accusationem, quod esset aiebat illic noua, & auitis Regni contraria legibus. Nec verò editis per se ac suos in eandem libris, quicquam illi detraxit existimationis & gloriæ. Tam validis illos defensionibus Doctores Paulus & Leo confutarunt, vt inde reuerentia, & amor in Christi legem, & Patres cresceret. Nec in vlla Prouincia quisquam esset, qui Scini motus insanis inuestiuis aliquid contra nos moueret; etsi erant ex nostris quatuordecim in quatuor diuisi Prouincias, octo Sacerdotes reliqui Sinenfes Catechistæ. Hoc solum placuit Rescripti Regij cauendum honori, & suspensæ apud illum causæ, vt abstinere publico, & sollempnes ad nos auditorum concursus vitaremus, rusticanis contenti mulsis, in quibus priuatim animorum saluti daremus operam. Nec deerant qui nobis latebras in suis illis suburbanis suo qualicumque præberent periculo. Certè Michaël Doctor, dùm Scin quàm maxime fureret quamplurimos habere potuit collegit, nec verecundiam sumptuum, & periculi quibus illum grauabant passus est ab se discedere. Quæ ipse animi celsitate velut beneficio communi promeritus est apud Christianos parentis appellationem, apud Deum verò conuersionem parentis vtriusque, multis pridem, & diu lachrimis petitam quod essent idolis tenacissimè addicti, præsertim mater, quæ se multorum pro iis laborum & largitionum frustrandam meritis stolidè dolebat, dici non potest quantis lætitiis, quàm dulci copia lachrimarum profecutus sit Michaël tantum Dei donum. Ieiunium dierum quindecim toti familiæ indixit (quæ centum constabat capitibus) ad agendas Deo beneficij gratias, & exorandam paucorum salutem qui adhuc supererant ex ea familia ethnici, quàm verò fortiter in defensione Patrum & Christianismi propugnatione partes egerint suas Paulus & Leo Doctores, illud asseri potest nihil ab iis omissum quod ardor exigat absolutissimæ charitatis: Paulus quidem spiritus Scin Assessoris, &c.

43.
Tyranni
Scin consilia
euerfa.

44.
Mendax.
Christian. ar.
dor sanctus.

suffragatorum illius odiis aperto Marte illum aggressus est; eiusque perfidiam, & sceleratissimum animum toti aulæ regnóque palam fecit quo in violentam, & crudeliorem tyrannica gubernationem agebatur; ac nisi fuisset pretiosior Patribus quàm ipsemet sibi, iturus erat in omne discrimen, & Mandarinatus, & vitæ ipsius. Sed conditio temporum, & potentia hostium perditorum erat eo propugnaculo coherentia. Vbi tamen aduertit præcipitari res in vltimam ruinam, non sustinuit tacitus earum exitum spectare: libellum per se composuit Regi exhibendum, ea ardentem religiosi spiritus generositate, vt absque continuis lachrimis à nostris perlegi non posset. Mira de Patribus & eorum lege præmittebat, inde suppliciter ab Rege poscebat vt secleratum quæ vigent inter Sinas, scientissimos in vnum cogeret, & in defensionem iuræ legis vel impugnationem Christianæ cum Patribus committeret; hinc nisi communi auditorum assensu, & singularibus sententiis Præsidum arbitratorum, Patres superiores evaderent, & causam liquidò vincerent; tùm se mendacij, & impudentiæ conuictum, Rex condignis pœnis afficeret. Innocentiam verò Christianam, hoc experimento probati petebat. Daretur sibi regenda vrbs vilis, atque ignobilis, quàm Christianis institutis per Patres excoleret; seligerentur ex alia parte, sanctissimi quique ex disciplina Bonziorum, his nisi noui Christiani omni virtutum genere iudicaretur sanctiores; tùm paratum se fore ad pœnam quamlibet ex sponcione persoluentem. Condiciones has viri magnanimi, non tulit proponi, religionis status tùm modis miseris vexatæ. Doctorem Leonem gradu imparem fauulo, vtebat par in Christum amor, duarum vrbiùm lucrosam nactus, & clarissimam Præfecturam, mutare hanc minùs illustri, miris- que vtili ambiuit, modo in Prouincia Cantonensi, per quam vnus est Lusitanis in Sinas aditus, vt illac nostros accerferet. Magistratu ductus ampliori gratulatus est sibi eam dignitatem in qua plus posset Ecclesiæ prodesse, totàmque illius honoris potestatem eo præcipuè contulit, Patrem qui missionibus præerat confestim per literas monuit, Macaum Patres euocaret, qui Sinarum linguam vtecumque discerent, se suo periculo quamcunq; mallent Sinarum Prouinciam iis aperturos, & in ea tuto seruaturus. Iam qualis vita esset, in familiaribus ipsius moribus legebatur, quæ precatione, meditatione, collatione munda de Christi doloribus cœnobio propior quàm palatio videbatur. Quas verò delicias hauriebant ex diuinæ Eucharistiæ epulo, eas dictum quadraginta aut plurium promerebantur apparatu, orationibus, & spontanea sui afflictatione, quæ ab intimo pietatis cultu nunquam abest, eratque Leonis familiaribus solennis, vt & ieiunij Ecclesiastici observatio, Sinis licet idcirco valdè onerosa quod assueuerint quater vt minimum mensam quotidie ponere. Abstinere se verò à carnibus prima noui anni & plena Luna, si sabbatum & sexta feria in dies illos inciderit, toti Regno festis lætitiis, & conuiujs celebres, opus arduum

putant,

putant, & heroico grandius, de quo tamen Neophitus iuuenis stupenti ethnico quoddam diebus verno tunc ieiunio inclusis ieiunaret; doctè satisfecit, aens olim se quoque cultorem dæmonum, eorum dierum iis ieiunia consecrasset; nunc se adoratorem veri Dei patrem non fore pudori ferendo, atque opprobrio, nisi tantum saltem veri Dei honorati, & amori daret quantum dæmoni olim tribuisset. Duo triæ ex multis subiicio de priuatorum heroicis dotibus in coniecturam plurimorum quos hinc iusto maior numerus excludit. Christianum Mandarinum quidam in aula Nandhinensi clarus, filiis dederat pædagogum, formæ præstantis & periculosa, huius amore puella famula ad infamiam capta, post tentatum frustra & sollicitatum diu & sapius, & blanditiis omnibus iuuenis pudorem, repetita crebro repulsa ardentior & impudentior, denique illum egregio munere conuenit, sui erga illum amotis pignore, testata si reiceretur, se nolle vivere, nec fore repulsa superstitem. Acceptum munus fortissimus iuuenis ad Mandarinum defert, causam muneris narrat & molestissimam ac diuturnam flagitiosa puellæ impudentiam; ac mihi quidem, ait, ruptum pectus ante dissiliat, quam impuro amori aditum præbeam. Cæterum quia improbilissima femina perferre diutius importunas molestias iam non queo, & hoc turpius furit, quod validius à me reicitur, aut ipse te oro pro tua potestate de remedio videris, aut certò certius, exinde domum tuam pedem non infero. Nihil motus ad hæc Mandarinus, imò ait exinde te domi libentius quam antea volo, nec minus quam filium diligo, de puella securus in posterum esto. Quicquid puellaris amentia, & amorum finxit, meo imperio, & consilio finxit. Probare volui quantum tibi tuto fidere possim, & credere; experiri præterea libuit, an Christiana lex vt passim dicitur transformaret vos in aliam naturam, meliorem communi, an duraret vos in virtutem quandam, humana fortiorem. Puella quidem deinceps à iuvene constanter abstulit, & Mandarinus hoc inter Sinas impudicissimos castimonie Christianæ inusitatum prodigium cum admiratione prædicauit.

Addo huic feminam, mensium paucorum Neophitam, sed virtute & animo masculam, nomine Luciam. Dùm grassabatur Nanchini Scin aduersum Christianos, iussa est pro tribunali se sistere Christianismi, eiusque prædicatrix: bonum factum, inquit, vel enim detur occumbere quòd Christum prædicarim, vel quòd eius causam animosè defenderim, vivere; utrumque mihi in voto est. Oppertenti dictum diem, misit matrona Christiana duos filios suos Literatos qui eius causæ patrocinentur; illa remisso comiter eorum obsequio, si subeunda mors, inquit, pro Christi fide, defensione non egeo; si defendenda Christi fides, hoc ipsa præstabo. In prætorio itaque spectatibus frequenti, solitòque tortorum, & cruciarum apparatu, rogata num sectaretur legem Patrum, eamque passim aliis suaderet, & persuaderet; de se vt respondit; de aliis intulit, vrinam dicendo &

E c c . 2.

4.
Christ. Nanchin. virtutes egregia.